

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani
Mesečna priloga »Prosveča«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6 I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Naš nacionalizem

V povojni dobi se je začel tudi pri nas razvijati nacionalizem, o katerem se mnogo govori in piše. Kljub temu pa je še mnogo ljudi in tudi v naših vrstah jih imamo, ki nimajo povsem jasnih pojmov o nacionalizmu. Ako hočemo podati prav kratko definicijo besede nacionalizem, tedaj nam zadostuje reči: nacionalizem je politično prepričanje, ki priznava izključno le pomenljivost in potrebo lastnega naroda. Ševeda je to zgolj pomen besede same, odraža pa se nacionalizem edinoje v nacionalnem delu, to je v delu, ki dviga pomenljivost naroda in ki ustreza njegovim potrebam.

Kdorkoli hoče propagirati nacionalno mišljenje med narodom, predvsem pa med preprostim ljudstvom, se mora zavedati dejstva, da se navdušuje naš preprosti človek le za dejanja, a nikoli ne za besede. Nikako prazno teoretiziranje ne bo pridobilo našega kmeta, pač pa ga bo privabilo konkretno in praktično delo, od katerega si bo obetal posrednih ali neposrednih koristi. Ne more biti tedaj vse eno, ali hočemo širiti nacionalno mišljenje in zavest med narodom le z besedami, to je teoretiziranjem, ali se poslužimo konkretnega in praktičnega dela, upoštevajoč pri tem narodove potrebe in težnje.

Mnogo poizkusov se je izvršilo in iz dneva v dan postaja aktualnejše vprašanje, kako bi bilo mogoče povsem utrditi med narodom pravo jugoslovansko zavest in pravi nacionalizem. Pri reševanju tega vprašanja je imelo in bo tudi v bodoče imelo učiteljsko glavno nalogo. In če hočemo to nalogo, ki nam jo država daje, ki nam jo narod prepušča, pravilno in vestno izvršiti, moramo biti povsem na jasnem, katera pot je za doseg končnega cilja v tem pogledu prava. — Mi smo si jo že začrtali!

Ali je pravi nacionalist tisti, ki se neprestano trka po prsih in kriči: »Jaz sem nacionalist!« Ali je morda že zadostil svoji nacionalni dolžnosti oni, ki je član dveh ali treh nacionalnih organizacij? Ne moremo trditi, da bi taki ljudje ne imeli v sebi nacionalnega čuta, pač pa z lahkoto poudarjamo, da za učitelja to ne zadostuje. Učiteljski stan in učiteljska organizacija pozna le pravi konstruktivni nacionalizem v delu za narod in državo.

Našemu narodu je danes bolj nego kdaj koli potrebna gospodarska vzgoja, potrebne so mu tudi gospodarske ustanove, ki mu bodo mogle vsaj deloma lajšati težke skrbi za obstanek. Svetovna kriza je z vsjo svojo težo pritisnila na naš kmetijski stan, na našega delavca in preprostega človeka. Podočelje tarejo ogromne skrbi in boj za obstanek ni lahak — in kdo bo tedaj dosegel uspehe v nacionalnem pogledu pri tem malem človeku? Kdo bo mogel pri njem razširjati kakršnekoli duhovne dobrine? Gotovo le oni, ki bo imel razumevanje za njegove težnje in gospodarske potrebe.

Učiteljsvo si je s kmetiskim in gospodinjiskim nadaljevalnim šolstvom že močno utrdilo položaje v tem pogledu. Sledijo zadruge, gospodarska društva in ustanove, a predvsem organizacija prodaje pridelkov. Vsi se dobro zavedamo, da ima vsak kraj svoje posebnosti in zaradi tega tudi svoje potrebe. Nemogoče je torej v splošnem določati, pri kateri panogi gospodarstva je učiteljeva pomoč, odnosno sodelovanje potrebno, ugotavljamo le, da smo uvideli nujno potrebo učiteljskega sodelovanja na gospodarskem polju, ker le s takim delom si lahko pridobi toliko zaupanja, da bo z uspehom vršilo svoje nacionalno poslanstvo. Zavedati se moramo pravi vsi, da so ravno trdni in močni gospodarski temelji najboljša podlaga za vzgojo prave nacionalne zavesti med najširšimi plastmi našega naroda.

Poglejmo nekoliko nazaj! Ali nismo ravno v tem pogledu največ grešili? Ali nismo šli med narod le kot pridigarji, porabili mnogo besed in pokazali malo dejanj? Imeli smo v učiteljskem stanu ljudi, ki so že pred leti spoznali pravo načelo, da je uspeh vsega kulturnega delovanja na deželi odvisen predvsem od prave, to je gospodarsko močno fundirane osnove. Tudi danes imamo med učitelstvom posameznike, ki se dobro zavedajo omenjenega načela, le žal, da je še premalo takih delavcev.

Naša sekcija je uvidela, da je mogoče z uspehom propagirati med narodom le pravi, to je konstruktivni nacionalizem. Zaradi tega zastopa naše vodstvo mišljenje, da naj vsak učitelj dokaže s svojim delom, da pozna narodove težnje in da so mu znane vse potrebe ljudstva in zato ve, kje zasaditi lopato, kje orati ledino in kje sejati zrna zno. Ko spozna preprosti človek, da je našel v učitelju zvestega sodelavca in pomočnika pri onih problemih, ki ga najbolj tarejo, mu bo zaupal v vsakem pogledu. Učitelj bo imel potem med narodom najhvaležnejše in najvnetejše sodelavce pri izvenšolskem delu.

Ta pot med narod ni lahka in dolga je, a vodi do sigurnega uspeha. Do tega prepričanja je prišlo vodstvo naše sekcije in bo v bodoče delovalo le v tej smeri, ker je prepri-

čano, da bo učiteljsvo pridobilo vse naše ljudstvo za pravo nacionalno čuvstvanje le s pravi konstruktivnim nacionalizmom.

Naš nacionalizem je torej grajen na močnih in neomajanih temeljih in je zaradi tega nesporen. Ne zadostuje nam samo spontan nacionalno navdušenje, ki je le momentano in nima zadostne notranje sile, naš nacionalizem obstoja marveč iz pozitivnega in ustvarjajočega dela med narodom. To delo sloni na res pravih potrebah in interesih naroda in države, ker smo delo, preden smo se ga lotili, tudi temeljito preštudirali in premotlili.

Ni naš namen ustvarjati kjerkoli mišljenja, da smo edino mi nacionalni. Ne — učiteljsvo ni in tudi v bodoče ne bo nikoli jemalo nacionalizma v zakup, in ga tudi drugim ne bo odrekalo. Eno pa hočemo s tem poudariti, da taki, ki imajo nacionalizem le na jeziku, nikakor niso upravičeni komurkoli podtikati anacionalnost. Zato tudi mi brezkompromisno odklanjamo ljudi, ki se dičijo z nacionalnostjo, katera ne bazira na najširših etičnih temeljih. Nacionalno delo, ki mu je osnova nesporna poštenost, konstruktivno delo, ki vzgaja narod in gradi močne temelje naši narodni državi, le tako delo je najlepše zrcalo pravega konstruktivnega nacionalizma. In ako se najdejo ljudje, ki osporavajo nacionalno linijo naše stanovske organizacije, je to le pomilovanja vredno, a poleg tega je pa žalostno tudi dejstvo, da najdejo taki ljudje razumevanje in zaščito, dasi obstoja vse njihovo nacionalno delo v tem, da pazijo na vsako besedo svojih sotočnikov, jo po svoje preobračajo in tolmačijo in nosijo te besede na »pristožno mesto«.

Nastane vprašanje, kje bodo uspehi? Resno in stvarno delo je vedno in povsod privlečno do pozitivnih uspehov. — Same besede,

predvsem take, ki so dobro govornjene, dove-dejo sicer včasih do spontanega navdušenja, a to navdušenje je le kratkotrajno in mine kaj kmalu. Naše ljudstvo je navajeno raznih obljub še iz onih časov, ko so rastle pri nas stranke kot gobe po dežju. Danes so potrebna samo dejanja in le z dejanji, ki so v korist naroda in države bomo pridobili narod. In to nam daje pogum, da smelo trdimo, da je naša organizacija, ki daje v tem pravcu navodila učiteljsvu za delo med narodom, na pravi poti.

Naša sekcija pa se ni zadovoljila le z nacionalnim delom v naši državi, marveč je predlagala, naj se izvede tudi ustanovitev zveze med našim učiteljskim združenjem in učiteljskimi združenji ostalih slovanskih držav. Ta zveza, ki jo bodo tvorile učiteljske lige, se mora izvesti v strogo državno nacionalni smeri. Učiteljska organizacija se dobro zaveda, da je ravno propaganda za naša nacionalna stremeljenja izven naše države nujno potrebna; potrebna je tudi v bratskih slovanskih državah, in ravno v tem pogledu bo moglo učiteljsvo z izvedbo tega sklepa mnogo koristiti naši nacionalni državi v inozemstvu, kjer je mnogo sovražnikov, ki rovarijo in uporabljajo vse sile, da škodujejo naši državi. Učiteljsvo bo poleg že obstoječih lig s svojimi ligami lahko mnogo pripomoglo za pobijanje sovražne in za našo državo škodljive propagande.

Ako premotrimo vse nacionalno delo, ki ga vodi naše združenje, a pri nas naša sekcija, tedaj smemo z gotovostjo trditi, da nacionalizem učiteljsva ne obstoja iz besed in momentanih navdušenj, marveč je njega jedro v konstruktivnem nacionalnem delu za narod in državo. — Ž.

Brezposelno učiteljsvo

(Iz Narodne Odbrane.)

Tritisoč mladih učiteljev je brez nameščenja. Tritisoč mladih izobraženih in izšolanih ljudi teka od enega do drugega in prosi za svoje življenjske pravice. Po tri do štiri leta trkajo na vrata, upogibajo hrbtenice in prosijo kruha.

Gospod prosvetni minister je uknil v tekočem šolskem letu prvi letnik ženskih in moških učiteljskih šol. Da je bila ta namera zelo potrebna, dokazuje slab odziv za vpis v prvi letnik moških učiteljskih v onih krajih, kjer so imeli dovoljenje, da jih otvorijo. Veliko število brezposelnih učiteljskih abiturientov je slaba nada za bodočnost absolviranih učiteljskih in odvrča mladino od učiteljskega poklica. Polagoma uvidevajo, da je zavrnjen ves denar, ki je uporabljen za to učenje, ker v današnjih razmerah imajo absolventi učiteljskih edino možnost zaposlitve v učiteljskih vrstah. Vsi drugi poklici se spopolnjujejo z naraščanjem, ki prihaja v zelo velikem številu iz ostalih strokovnih in srednjih šol.

Odlok prosvetnega ministra nima zveze z današnje brezposelno mladino in to iz razloga, ker ji ne nudi kruha, in ker je danes vsako pripovedovanje o hiperprodukciji učiteljsva neutemeljeno. Ta odlok prosvetnega ministra je dobro premišljen in preračunan za bodočnost — ta odlok je morda prvi v naši personalni politiki — ki se briga za bodočnost, in ni regulativna mera za začasno brezposelno učiteljsko mladino.

Pregled našega šolstva kaže sliko propadanja naše narodne šole radi pomanjkanja učiteljsva.

Za naše razmere je število osnovnih šol brez učiteljsva preveliko. Po 100 do 200 učencev je v enem razredu. Tam, kjer bi bili potrebni trije, je zaposlen le po eden učitelj. Ako upoštevamo, da je tak položaj tudi v obmejnem šolstvu, vidimo, da so ogroženi tudi naši nacionalni interesi. Posledice tega stanja so neizbežne, in nam preti nevarnost propada našega osnovnega šolstva radi pomanjkanja učiteljsva.

Danes imamo okoli 3000 brezposelnih učiteljev. To število je narastlo v zadnjih štirih letih, ko so pričeli omejevat nastavitve novega učiteljsva tako, da so v pre-

teklem letu povsem prenehale nove namestitve — a medtem so učiteljska dajala naraščaj v nezmanjšani meri. To omejevanje novih namestitev je posledica splošnega varčevanja v državnem gospodarstvu. Nesporo je, da je gospodarska kriza morala zadeti tudi našo prosvetno politiko, dasi je to najžalostnejše za mlado državo, ki ima edino sredstvo za vzgojo pravih državljanov — narodno šolo. Edino ona more s sigurnostjo računati s pravilno usmerjenim poukom, da pretvori mladi naraščaj v državotvoren element, prežet z nacionalno zavestjo. Ta zavest bi morala odstranjevati od naše prosvetne politike vsa zla gospodarske krize — pa če bi bilo treba zato doprinesiti še tolike žrtve.

Danes ni mogoče prisiliti siromašne občine, da gradijo nove šole, kjer to ne zahteva najnujnejša potreba. Vemo, da ni mogoče dati osnovnemu šolstvu ona sredstva, ki bi bila potrebna za njega spopolnitev in napredek.

V enem moramo biti edini in to je, da ne smemo dovoliti, da bi propadlo to, kar je že bilo ustvarjeno na polju prosvetne politike — ne smemo dovoliti, da propade naša narodna šola.

Tri tisoč mladih učiteljev je brez dela. In če je moralna dolžnost države dati temu velikemu številu kruh in zaposlitev na prosvetnem polju, za kar so usposobljeni, ni še s tem storjeno vse. Tu je 100.000 naših otrok, — ki trpijo pomanjkanje duševne hrane — stotisoč mladelega naraščaja, ki je prepuščen raznim vplivom sveta — brez šole in pouka. Ta naraščaj bo prevzel v teku nekaj let državljske dolžnosti na gospodarskem, kulturnem in drugih poljih.

Tri tisoč mladih brezposelnih učiteljskih oseb je žalostno dejstvo, ampak za državo to ne bi bilo prvo vprašanje, ki ga je treba rešiti, ako ne bi bila z njim v zvezi bodočnost mladelega naraščaja. Srce nas boli, ko gledamo to mlado inteligenco zaposleno kot slugo, služkinje itd., a potrebno bi bilo, da se ti ljudje vrnejo njihovemu poklicu, ne samo iz družabnih in etičnih razlogov, nego predvsem iz tega razloga, ker to zahtevajo interesi našega naroda.

Gospodarska usmerjenost in učitelji občinski odborniki

K ustanovitvi »Kluba prijateljev vaše kulture«.

Prisijal je žarek novega upanja: reorganizacija našega izvenšolskega dela. Pri to so morali še le časi najhujše krize, da smo uvideli nemoč onega nesistematičnega, povsem izoliranega in od posameznikov odvisnega »prosvetnega udejstvovanja«, ki je z gledališkimi predstavami, pevskimi vesellicami, zabavami in drugimi podobnimi zadevščinami reševalo našo vas. Da bi prisluhnili onemu resničnemu življenju, ki valovi širom naših domov z vsemi krizi in težavami, to ni bilo v skladu s kulturnim programom in z načrtano potjo naše preteklosti in polpreteklosti! Razmeroma le

redke osebnosti našega stanu so se že takrat zakoreninile z vsem svojim bistvom v življenje naše slovenske vasi. Ne zanikam pomena prosvetnega dela, nasprotno priznavam velik pomen izobraževalnemu delu vseh onih naših pionirjev, ki so znali prijetno strniti s koristnim in so čutili potrebo, da se ljudstvu predvsem gospodarsko pomaga.

To naziranje stopa na plan danes odločnejše kot kedaj prej. Je to neizogibna posledica gospodarskih razmer, zaradi katerih je kritično mišljenje tako izostrilo, da čuti danes potrebo po korekturi vse učiteljsvo.

O pravilnosti tega naziranja ne more biti danes več govora! Gospodarska usmerjenost je parola, ki je globoko vsidrana v resničnem življenju sodobnosti!

Dejanski položaj kaže v vsakem kraju uvidevemu učitelju, da je izobraževalno delo danes bob ob steno, če se ma je gospodarska podlaga, če se rušijo domovi in je resno ogrožen gmetni in moralni obstoj prebivalstva.

Izkustva potrjujejo neizpodbitno resnico, da se zanimanje in resnična potreba po prosveti vzbudila le na konkretni podlagi dviganja gospodarskega blagostanja. Ustvariti je treba najprej podlago in še le v rodovitni zemlji bo pognalo seme, ki bo obrodilo težko pričakovano sad. Dobro gospodarsko stanje je bilo in bo vedno temeljna podlaga vsake solidne narodne kulture. Tega se moramo zavedati zlasti mi učitelji, če hočemo biti resnično tudi pomočniki našemu ljudstvu. »Kljub prijateljev vaše kulture« je ustanova v sekciji JUU, ki hoče sistematično proučevati našo vas in ji pomagati predvsem z gospodarskim podvigom. Naj bi ne bilo učitelja — gospodarskega delavca, ki bi šel molče preko te veljavne naše akcije!

Posebno dobrodošli bodo klubu poleg voditeljev (ic) kmetsko in gospodinjisko nadaljevalnih šol zlasti še tovariši, ki delajo v občinskih odborih. Vsi oni so v primatu gospodarskega dela nad ostalim udejstvovanjem posebno prepričani, saj imajo dan za dnem priliko videti, kakšna bremena so naložena danes občinam. Z veliko skrbjo zro občinske uprave v bodočnost, saj kriza grozi že tudi nekdanjim najtrdnjšim občinam, ker so izčrpani že vsi denarni viri, gmetne zahteve pa so vedno večje. Tudi socialno skrbstvo je problem, ki trka že danes na duri naših kmetskih občin. Kakor vedno, bo ševeda tudi tukaj učitelj — če ima količjak zaupanja med ljudstvom — svetovalec in sodelavec, da usmeri ves gospodarski tok v prid domačemu ljudstvu. Občina kot krajeno občestvo se najlaže loti osrednjega gospodarskega problema v svojem okolišu. Uspešnejše se bo to izvršilo s tem, da se išče rešitev v širšem krogu prebivalstva, kakor predvideva take akcije letošnji sklep banovinske skupščine JUU. Skratka: v konkretnih nalogah vašega gospodarskega življenja se bo učitelj najlepše vsidral v svoje okolje. Stiki z domačini bodo tesnejši in kolektivni uspehi trajnejši. Učiteljem — obč. odbornikom bo delo olajšano, saj bodo v klubu nedvomno zbrani vsi, ki so idejno prežeti s solidarnostjo koncentričnega dela v prid naši slovenski vasi, ki se naj gospodarsko in prosvetno dvigne nad trpko sodobnost. E-c.

Za naše kmetsko nadaljevalno šolstvo

IZJAVA

Zadnje čase se v javnosti ponavljajo trditve, ki osnovo kmetsko nadaljevalnega šolstva proglašajo za pogrešeno in podtikajo kmetsko kulturni vzgoji na nadaljevalnih šolah partikularistične tendence, nezdružljive z idejo enotne nacionalne Jugoslavije. Vse dosedanje delo na teh šolah omalovažujejo in žaljivo napadajo osebo referenta za to šolstvo.

Ti napadi izvirajo in nepoznavanja ali iz napačnega tolmačenja osnov tega šolstva ter iz osebnega nezaupanja. Tako neresna in zlohotna sumničnja ne morejo zmanjšati pomena tega šolstva in tudi ne oslabilo delovne sile učiteljsva.

Na vse te izpade ponovno poudarjamo načela, na katerih je zgrajeno kmetsko nadaljevalno šolstvo.

Kmetsko nadaljevalne šole imajo že od ustanovitve leta 1928, svoj jasno določen cilj in ravno načrtano pot s pravilnikom, z učnim načrtom in z odloki kraljevske banske uprave. Naš program je in ostane neizpremenjen: zaveden kmet, razumen gospodar, pošten delavec in državljani.

Ugotavljamo, da kmetsko nadaljevalne šole kot vzgojne ustanove poživljajo zdravo sodobno kmetsko kulturo, krepijo kmetsko samozavest in poglobljajo pošteno ljubezen do naše domovine enotne Jugoslavije.

Krepitev duševnih sil v kmetu ni samo jez proti prekomernemu begu s kmetске zemlje, ampak je najkrepkejši jez proti materializiranju vse kmetske duševnosti in miselnosti. Brez živih, etičnih sil v kmetu, ki jih kmet najlaže doživlja v svojem ožjem življenjskem krogu, si ni mogoče misliti zdrave, globoke in trajne državljanske vzgoje.

Zato kmetsko nadaljevalna šola s krepitvijo ljubezni do kmetske grude, do domačega kraja, do kmetskih šeg in običajev ustvarja med kmetsko mladino nujno potrebno duhovno izhodišče in razpoloženje za izvrševanje dolžnosti do širšega občestva, do države. Kmetska kultura je duša jugoslovanske kulture, kmetsko kulturna vzgoja je osnova državljanske vzgoje.

Dejstvo je, da so te šole s svojim delom olajšale ter v nekaterih krajih sploh omogočile ustanovitev državotvornih kulturnih društev.

Idejno pravilni zasnovi je pripisovati dosednji uspeh teh šol med kmetskim prebivalstvom. Statistika teh šol izkazuje, da so te šole v dravski banovini relativno najmanj tako številne, kakor v Čehoslovaški, Avstriji in Nemčiji, kjer je to šolstvo obvezno uzakonjeno za vso državo.

Dejstvo je, da je dosedanja gospodarska vzgoja in izobrazba kmetijske mladine na nadaljevalnih šolah marsikje položila temelje širšemu gospodarskemu napredku, da je razširila in poglobila zanimanje za gospodarske ustanove in dala pobudo za njihovo ustanovitev. Tozadevna poročila so poslali voditelji šol banski upravi leta 1931.

Učiteljstvo kmetisko nadaljevalnih šol smatra napad na kmetisko nadaljevalne šole kot največjo žalitev in omalovaževanje vsega svojega dosedanjega dela med kmetisko mladino.

Učiteljstvo se s tem in s vsemi sličnimi napadi čuti tudi osebno razžaljeno v svojem državljanskem čustvovanju.

Ugotavljamo, da referent za kmetisko nadaljevalne šole od vsega početka stalno spoznavamo deluje z učiteljstvom kmetisko nadaljevalnih šol.

S svojim požrtvovalnim delom in preudarnim nastopom si je pridobil zaupanje učiteljstva in kmetijske mladine. Učiteljstvo vsa podtikanja in sumničnja o njegovi osebi, ki so ne samo neresnična, ampak skrajno žaljiva, najodločneje zavrača.

Pri vsem našem delu nas je vodila ljubezen do kmetijskega stanu in do naše enotne domovine — Jugoslavije. V tej smeri bomo nadaljevali svoje delo kljub vsem zaprekam in napadom.

Za odbor učiteljev kmetisko nadalj. šolstva: Gosak, l. r. pred. Ostanek, l. r. taj. II.

P. n. uredništvu »Pohoda« v Ljubljani, Selenburgova ul.

K članku »Kmetijski pouk šoli odrasle mladine«, ki ga je objavil »Pohod« v štev. 46. dne 18. nov. t. l., ugotavljam v imenu prekmurskega okrožja učiteljev kmetisko-nadaljevalnih šol sledeče:

Odklanjam podcenjevanje našega dela, kakor veje iz članka. Ni to prvo in tudi ne zadnje poleno, ki ga je učiteljstvo pri svojem nesebičnem delu dobilo s te ali one strani slovenske javnosti pod noge. Anonimnemu članku zaupamo, da ne bomo s prav nič manjšo silo vztrajali še dalje pri svojem kulturno-gospodarskem delu, ker se naše dobre volje ne da ubiti niti z modrovanjem z viška niti s podtikanjem.

Nepodpisaneu poznavalcu našega kmetisko-nadaljevalnega šolstva svetujemo, naj se res pobriga, da podrobneje spozna ustroj. namen, poti in delo »teh par kmetisko-nadaljevalnih šol v dravski banovini«, da se ga ne polasti obup in žalost nad zapuščenostjo našega naroda, kateremu hiti očividno v omejenem članku na pomoč.

Spoznal bi še, da se v nadaljevalnih šolah ne širi kak političen katekizem »naše vere« — med vrsticami povedano še, da je podpisani in še več njegovih sodelavcev z ozirom na »to« vero celo drugoverec —, da se pa upošteva vernost kmeta kot važen činitelj njegove duševnosti, da nam ni zgolj le do starih šeg in običajev muzejskega vdrušja radi šeg in navad samih, marveč, da hočemo poleg za materialno, strokovno znanje in vzgojo kmečke mladine delati tudi za utrditev in ohranitev svojstvene kmečke duševnosti, ki ni lastna samo slovenskemu, ampak tudi v isti meri hrvaškemu in srbskemu kmetu. Gre tu za ono prvobitno tradicionalno kulturo jugoslovanskega naroda, ki je narod kmetov, ker baš ta pristna narodna kultura nas more vzdržati v ravnotežju spričo omoitično naglega napredka.

Sodimo, da se je pisec zgoraj omenjenega članka moral že precej odtujiti kmečkim slo-

jem, ako ne more slediti naših idejnih sledi za potezami obraza našega naroda in razkriva v naših »starinah« stare »marele« v sumljivih politično plemenskih barvah.

Tolmačenje idejnega programa kmetisko-nadaljevalnih šol v smislu političnega partikularizma in samoslovenstva odklanjamo kot nesramen napad na naše nadaljevalno šolstvo, njega delavce in organizatorja. Poudarjamo tudi, da smo učitelji kmetisko-nadaljevalnih šol spoznali idealizem in delavnost odličnega organizatorja tega šolstva gosp. ref. Krošla in z njim tesno sodelovali, zato zavračamo tudi vse izpade na njegovo osebo.

Ker je kmetisko nadaljevalno šolstvo banovinska ustanova, prosimo, da ga oblast zaščiti pred podobnimi obrekovalci.

Puconci, dne 30. nov. 1933.

Za prekmursko okrožje kmet.-nad. šol:

Čilan Josip, s. r.

POROČILO O SEJI ODBORA KMETSKO NADALJEVALNIH ŠOL. Seja je bila dne 29. nov. 1933 v Ljubljani.

1. Snov za kmetijsko knjižico je pregledana in pripravljena za tisk. Izšla bo v najkrajši dobi in bo dober pripomoček pri pouku.

2. V zadevi »Pohoda« in organizirane gonje proti načelnim smernicam našega šolstva, je odbor ukrenil potrebno. Odborova deputacija je bila sprejeta od g. pomočnika bana in g. načelnika kmet. oddelka, kjer je našla popolno razumevanje in odobravanje dosedanjega dela. G. banu je izročila ponovno spomenico.

3. Občestvo pozdravlja ustanovitev srez. kmetijskih učiteljskih odborov in uga, da bodo isti poborniki za širjenje nad. šolstva.

4. Predlaga se banski upravi, da se načelno ne prizna značaj kmet. nad. šol onim, kjer voditelj nima zadostne kvalifikacije.

5. Banski upravi se predlaga, da se vrše v večjih krajih kratki dvodnevni strokovni tečaj iz kmetijstva.

Gosak, predsednik.

Ostanek, tajnik.

ODGOVOR

»POHODU« NA NAPAD NAŠEGA KMETSKO-NADALJEVALNEGA ŠOLSTVA.

Kmetisko-nadaljevalne šole so bile že od vsega začetka in do danes velika vzgojna institucija za našo kmečko mladino. Ta svoj namen dosežajo v popolni meri še danes, ne samo v vzgojno-idejnem pogledu, ampak tudi strokovno.

Naravnost zlobno je pisati o nekem partikularizmu z ozirom na to, da goje ljubezen do domače grude, navad i. t. d. Šam sem predaval na kmet.-nad. šolah poleg drugih predmetov državnozanstvo in ravno ljubezen do domače grude, do domačih navad, mi je služila za osnovo, na katero sem pozneje naslonil vsa predavanja iz tega — pa tudi iz drugih predmetov. — Kako in v koliko smo se mi predavatelji usposobili na naših tečajih, so pač poklicani drugi o tem soditi, ne pa pisec takšnega članka. Zahtevamo zadoščenja za predrzna podtikanja in neopravičene očitke.

Vičar Franc, vodja kmet.-nad. šole

Pri božičnem nakupu

damskega plašča in obleke

globoko znižane cene.

LUKIČ, Ljubljana

Stritarjeva ulica

**NA DELO ZA NAŠE DOMOVE!
VSA NAROČILA POTOM UGP.**

Kdorkoli je že imel kaj bolj intimnega posla z otroškim gledališčem, dobro ve, kolikšno odgovornost je prevzel na svoja ramena zlasti tedaj, če je voditelj mladinskega odra učitelj, dekorater, krojač in šivilja. Med otroci torej prva in zadnja oseba za zastorom, ideja in oblika...

Ni vse za otroke, kar jim nudijo mladinske knjižnice in zbirke. Najmanj je seveda pri nas izbire v dramatičnih tekstih, ki je večina pisanih po enem merilu in kopitu: poučenost, poučenost...

V igrici »Janko in Metka« pa ni niti enega pridigarskega stavka ali akcenta in vendar pove delo toliko dobrega o zvestobi bratovske in sestrskje ljubezni dveh izgubljenih otrok. V prvih slikah je uporabila avtorica več elementov naše narodne pravljice, pozneje pa se je popolnoma osamosvojila ter prešla v svet lastne fantazije, tvornosti in moči, primerno otroškemu pojmovanju in čustvovanju. Mnogo prizorov oživlja ljubko petje in več učinkovitih plesnih točk, da sem imel vtis velike operetne razpoloženosti in živahnosti na odru. V dveh uricah so postavili na oder šest različnih scen, ki so dale lep zunanji okvir vsem dogodkom na odru, zlasti zadnje slike na kraljevem dvoru. Z ozirom na podeželje bi lahko govorili o — čudežih...

Pri mladini je navadno tako, da v dobrih igrah običajno tudi dobro in srečno igra. To je pokazala vsa žužemberška gledališka družina: Janko in Metka, vile in palčki (Ognjevid), kraljevski zbor in dvor, vsi kakor eden

Splošne vesti

GLAVNI SAVEZ — OŽIVLJEN.

Zadnji načelnik bivše Zveze državnih uslužbencev in upokojencev v Ljubljani, gospod Makso Lilleg, je prejel od »Glavnega saveza državnih činovnika i suzbenika kraljevine Jugoslavije« v Beogradu naslednje, s 5. novembrom t. l. datirano pismo:

»Z uveljavljenjem uradniškega zakona od 31. marca 1931. so bila snovanja strokovnih uradniških društev in sporazumne akcije raznih združenj urejena na način, predpisan v § 76 u. z., prilagoditev že obstoječih društev tem predpisom pa bi se bna morala izvršiti v roku, določenem v § 345 istega zakona.

Ker z navedenimi zakonskimi predpisi ni bil jasno urejen položaj »Glavnega saveza drž. činovnika i ostalih službenika« društva, je uprava Saveza podvzela takoj potrebne korake, da na pristojnih mestih izposluje avtentično razlago zakona glede obstoja Glavnega saveza. Glavni savez je v tem smislu poslal predstavko gosp. predsedniku ministrskega sveta, katere prepis smo Vam svoječasnno poslali, do izdajanja odločbe na isto je pa smatrala uprava Saveza — da se nehoti ne bi pregrešila zoper zakon — za potrebno, da začasno prestande z delovanjem.

Kakor boste videli, je bilo treba precej časa, da smo — neodvisno od naše volje — dobili na predloženo predstavko nazadnje odločbo, s katero moremo biti zadovoljni. Glavni savez je namreč prejel od pravosodnega ministrstva pod štev. 45.663 od 19. maja 1933 odločbo te-le vsebine:

»Glavnemu savezu drž. činovnika, Beograd. Pravosodno ministrstvo obvešča Glavni savez, da sta g. predsednik ministrskega sveta z aktom Ad štev. 711 od 5. V. 1933 in g. pravosodni minister s spisom od 10. prošlega meseca štev. 36.114, podala svoje mišljenje, da obstoj Glavnega saveza drž. činovnika i službenika ne nasprotuje § 76 uradniškega zakona, pod pogojem, da društva, včlanjena v tem Savezu, morajo v smislu 11. odst. navedenega paragrafa zaprositi za dovoljenje pristojnega ministra, da morejo ostati kot člani v Savezu.«

Smatramo za dolžnost, da Vas o prednji odločbi obvestimo zaradi znanja in ravnanja. S tovariškim pozdravom!

Glavni tajnik:

Milan Papić,

Predsednik Glavnega saveza:

Dr. Mih. Jovanović.

Iz »Našega Glasca«.

— **Rojstni dan Nj. Vel. kralja**, dne 17. decembra je letos nedelja. Opozarjamo vse šolske upravitelje na razpis kraljevske banske uprave z dne 12. jan. 1933 V Nr. 671/1 »Počitniški dnevi in prazniki«. Toč. 5 a., predzadnji odstavek se glasi: Ako kak dan, določen za proslavo, odpade na nedeljo, naj se vrši proslava že prejšnji dan. Po tem odloku bodo vsa šolska upraviteljstva odredila proslavo rojstnega dne Nj. Vel. kralja na soboto, dne 16. decembra.

— **Za proslavo narodnih praznikov** smo često v zadregi, ker primanjkuje nove snovi. Kajti leto za letom deklamujemo, pojemo in govorimo vedno eno in isto z malimi izpremembami. Tako postajajo take proslave enolične ter niso več tako vabljive ne za deco, še manj za odrasle. Po nekaterih šolah prirejajo na ta ali oni drž. praznik primerne igrice, ki pa so le redkokdaj prav posrečene. Na vsaki šoli ugiblje učiteljstvo, kako bi nudilo kaj novega, da bi ustrezalo svojemu namenu in bi bilo privlačno za male in velike. Marsikaki šoli se posreči kaj originalnega. A to bi morala potem dati v javnost, da zvedo tudi drugi in uporabijo. Na naši šoli smo prišli za proslavo 1. decembra na novo misel. Iz lepenke so izrezali učenci posamezne banovine ter zarisali v vsako glavne reke in večja mesta. Po uvodnih učenčevih besedah je pripel drugi učenec najprej dravsko banovino na šol. tablo ter je podal o njej opis v

do konca. Na mladinskih odrih je vselej tako: četudi je kaj »smole« teaterske vmes, vzbujajo to v dvorani prirčnejši uspeh kakor pa najboljša šolana gesta velikih ljudi, to vemo vsi, ki imamo radi našo deco.

Ob koncu predstave se nismo mogli odločiti, komu bi prav za prav čestitali k uspehom. No, vsi... so storili visoko in častno uslugo k rešitvi problemov mladinskega odra, ki čim dalje bolj pridobiva na svoji pedagoško-umetniški ceni med nami. Našemu mladinskemu gledališču morajo biti usojeni še lepi časi, šele potem lahko govorimo o — reformirani šoli!

Pisateljica tov. R. Petelinova ni tokrat prvič stopila na mladinski oder. Naj izdam to, da je že v šoli svoje nekdanje razrednike in učitelje obdarovala z jubilejnimi pesmicami v slavo in čast vsega razreda! V dramatični obliki je napisala že več mladinskih tekstov; med temi naj omenimo posebej kraško pravljico »Žaromil«, ki ga je pred leti vpriporila ljubljanska »Atena« v opernem gledališču. Delo, ki ga odlikuje zrela umetniška višina in dognanost! Na odru odraslih je doživela svoj krst tudi njena ljudska veseloigra »Perpetuum mobile«, ki čaka založnika, da jo reši iz — rokopišnega suženjstva. Slovenski knjižgi svetlejših dni čaka tudi njen roman »Amadeja« in več drugih krajše proze in poezije. Vse njene književne stvari imajo izrazito osebno noto, lirično ubranost, toplino in jezikovno bogastvo... narodne umetn. literarne kulture.

—er—

zemljepisnem, zgodovinskem in narodopisnem pogledu. Na to je zapel zbor učencev primerno karakteristično slovensko pesem. Za dravsko je prišla savska banovina. In na ta način je pred nami nastajala Jugoslavija. Pri vsaki banovini pa smo zapeli primerno pesem. Nazadnje smo še povedali kratko karakteristiko o naši prestolici, prešli na dom našega kralja in zapeli državno himno. Učenci in odrasli so z velikim zanimanjem sledili nastajanju naše države. Morda pride ta originalni način proslave prav za prihodnje leto. Radi tega ga sporočam. Toda tudi drugi naj bi sporočili, če so prišli na kakšno originalno idejo proslavitve.

—ski.

— **Tudi brezposelni učitelji.** »Prosveta«, glasilo ameriških Slovencev, poroča, da je v državi Michigan sedem tisoč učiteljev in učiteljev zaposlenih, a dvanaest tisoč jih je brez službe. Te številke je objavil državni departement za javno šolstvo. Zanimivo je, kakor se nadalje glasi poročilo, da je ista država imela pred petimi leti 11.000 zaposlenih učiteljev.

Čeprav je v naši državi, posebno pa še v dravski banovini, število brezposelnih učiteljev zelo visoko, vendar nas osupnejo te številke, ki jasno pričajo, v kakšni stiski tiči ves svet, ko je brezposelnost tako globoko posegla tudi v učiteljski stan, čeprav je vsaki državi brez dvoma vprav izobrazba mladine in narodna prosveta najbolj pri srcu. — Zanimiva bi bila slika brezposelnosti v učiteljskem stanu tudi v ostalih, zlasti evropskih, državah. Po možnost jih bomo skušali objaviti v prihodnjih številkah.

—lj.

— **Prošnja vsem šolskim upraviteljem.** Odek brezposelnih učit. abit. pri JUU prosi vse gg. šolske upravitelje, da opozore abituriente(inje), ki stanujejo v njihovih šolskih okoliših, naj se čim prej javijo svojim sreskim društvom ali pa naravnost odseku. Prijavam naj prilože tudi osebne podatke, podatke o soc. položaju in točen naslov stalnega bivališča.

TOVARISI(CE)!

NE POZABITE NA OBMORSKI UČITELJSKI DOM IN POSLJITE PRIJAVNICE!

— **Decembrska številka revije »Arhitekture«** bo posvečena modernim šolskim zgradbam v Jugoslaviji. Za tisk so pripravljeni sledeči članki in ilustrativni material: Uvodna beseda uredništva. B. Rajakovac, Zagreb: Nova škola, arh. Vidaković, Zagreb: Savremena i peripatetička škola u svetlu urbanizma, Jovan Sevdic, akad. slikar, Daruvar: Iz moje učionice, univ. prof. dr. med. Lujo Thaller, Zagreb: O gradnji škola, arh. B. Maksimović, Beograd: Uloga arhitekture u školskoj reformi, ing. arh. I. Zemljak, Zagreb: Nove zagrebačke škole, arh. E. Steinmann, Zagreb: Nova srednja škola u Zagrebu, ing. arch. B. Kojić, Beograd: Nove zgrade osnovnih škola u Skoplju, ing. arch. B. Kojić, Beograd: Osnovna škola u Zemunu i u Aleksandrovcu, arh. Costaperaria, Ljubljana: Dve novi šoli v Splitu, arh. Plečnik: Šola v Zg. Šiški. Objavljeni so drugi aktualni članki, tako da bo številka vsebovala najmanj 24 strani teksta z mnogimi ilustracijami. Revija izide pred božičem t. l. Pričakovati je, da bo ta posebna šolska izdaja revije zbudila mnogo zanimanja med učiteljstvom. Zeleti je, da si naroče šole, kakor tudi učiteljstvo vsaj po en izvod »Arhitekture«, ki bo mnogim odprla poglede v nove vidike pri zidanju šol. Posamezna številka stane v predplačilu Din 15—, poslana po povzetju pa Din 22—. Naroča se v upravi revije. Zeleti bi bilo da si učiteljstvo naroči revijo vsaj do 10. decembra t. l.

— **Memento! V Zagrebških »Novostih«** z dne 3. t. m. sem zasledil sledeče svetle vrstice: V Živadinoviću je gospa Milena Rakić, učiteljica, podala ostavko na državno službo v korist brezposelnemu abiturientu ali abiturientki. Vsekakor je ta pojav nekaj tako edinstvenega v našem zmateraliziranem življenju in mora navdati posebno nas mlade abituriente, z upanjem v res zdravo socialno pojmovanje nekaterih, še zelo zelo redkih, ljudi, ki znajo še čustvovati z nami in nam tudi pomagati. Vsa čast učiteljici, ki je s tem socialno — nacionalnim činom napravila neizmerno več, kot bi moglo narediti stotine drugih. Poslala je v življenje mladega človeka!

Osebne zadeve

—i Napredovali so učitelji(-ice): V VIII. skupino: Sekirnik Srečko od Sv. Florijana; Stanič Ivan iz Bakovcev; Gregorič Amalija iz Hrastnika (zabavilja); Sekirnik Maks iz Čadrama; Konečnik Zofija iz Guštanja (zabavilja); Kos Berta iz Dobja.

—i Prevedeni v urad. skupino so: Sartori Milan iz Dol. Logatca; Korčec Danilo iz Borovnice; Vokal Olga, zabavilja v Ljubljani; Kunaver Marija iz Odrancev; Kavar Janez iz Sv. Antona; Pregelj Ivana iz Bodoncev; Slana Marija iz Hrastnika; Ahačič Ludovik iz Dobrnica; Zerovec Marija iz Zavodenj; Mihelič Vladimir iz Šmarjete.

Žužemberški mladinski oder

(Ob premijeri mladinske igre »Janko in Metka«, dne 19. novembra 1933.)

Učitelji delajo... to dobro ve naše dolensko ljudstvo. Delajo tudi učiteljice, morda bolj tiho in skromno..., toda z večjo materinsko prisrčnostjo in z globljo čustvenostjo kakor suhe in realistično usmerjene moške glave, zato je njihovo vzgojno delo po vsem svojem značaju navadno tudi bližje otroku, deci in pa njihovim staršem. Ni samo ročno delo ali pa gospodinjstvo tista panna, kjer lahko učiteljica pokaže svoje mojstrstvo, svoje znanje in svoj okus..., to bi bile preozko začrtane meje ženi-intelektualki v sodobnem času! O tem so nas zadnje nedelje prepričali v Žužemberku ob zeleni Krki, kjer so imeli na šolskem odru krstno predstavo mladinske igre »Janko in Metka«, ki jo je spisala in režirala učiteljica R. L. Petelinova.

Tudi teater z vsemi svojimi krizi in težavami, posebej pa mladinski oder, lahko zanima učiteljico, če ji šola ni samo službeno število tedenskih ur za vtepanje poševanke in abecedne, temveč če ji je šolsko življenje nekaj filozofskega višjega in globljega: umetniško doživetje vsega lepega, dobrega in plemenitega v človeku, kakor se more to storiti in najlepše pokazati samo na mladinskem odru, če igrajo otroci v »razprodani hiši« pred svojimi starši in učitelji, sodniki in davkarji.

Klub prijateljev vaše kulture

—v »Naš glas« z dne 1. decembra t. l. št. 23. prinaša o ustanovitvi kluba sledečo vest: »Klub prijateljev vaše kulture. V okviru JUJ se je ustanovil pripravljalni odbor, da bo pripravil potrebno za združitev vseh osnovnošolskih učiteljev, ki bodo skušali kot organizatorji skupne gospodarske akcije, vzajemno z vsemi občani doseči gospodarski in kulturni dvig naše vasi. Temeljno sredstvo bo vaško občestvo, vse delo pa bo izhajalo iz potreb kraja. Člani kluba se zavedajo, da je njihova glavna naloga vzgajati mladino in ljudstvo za samostojno delo, občestvo pa daje največjo možnost, da se omejitvi škodljivi vplivi strankarskih in osebnih nasprotovanj.«

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

—v Razni glasovi glede novega kluba, O »klubu prijateljev vaše kulture« so razpravljala mnoga sreska društva na zadnjih zborovanjih. Nekateri tovariši in tovarišice so iznesli vsega uvaževanja vredne misli. Klubu bi bilo jako ustrezno, ako ti tov. pošljejo svoje misli tudi klubu, da jih bo odbor pretresal na svoji seji. Dobrodošli so vsi nasveti in tudi pomisleki, da si docela razjasnimo pojme.

—v Prvo leto dela. V prvem letu bo skušal klub usmeriti svoje delo na vzbujanje zanimanja za proučevanje problemov naše vasi in našega človeka s strani učiteljstva. V to stran bo skušal tudi usmeriti naš tisk, tako da bo ta linija za naše stanovsko glasilo »Učiteljski tovariš«, posebno pozornost bo pa problemom našega podeželja posvečala »Prosveta«.

—v Literatura, ki nam služi pri proučevanju problemov našega podeželja. Letošnje knjige izdanja Kmetijske Matice. Odveč bi bilo izgubljati besede s priporočanjem Kmetijske matice. Ugotovimo naj na tem mestu samo to, da je dobra in cenena strokovna knjiga potrebna našemu kmetu, kakor vsakemu kulturnemu delavcu med njim. Čim težji so časi, tem več znanja in izkustev zahtevajo od kmetijskega gospodarja, če hoče obvarovati svoje gospodarstvo izgub in propada. Tako znanje pa prejema človek vse življenje iz dobrih knjig, kakršne izdaja za našega kmetovalca edino Kmetijska matica. —Tudi letos prejmejo člani Kmetijske matice za običajno članarino 20 Din (s poštino Din 24) — štiri lepe in koristne knjige: 1. Veliki koledar Kmetijske matice za leto 1934. 2. Dr. J. Kunc: Veterinarska higijena. 3. Miloš Štibler: Zadrugištvo, III. del. 4. Dr. P. Brežnik: Klic Gorjancev, povest. Kdor se še ni priglasi za člana in plačal letno članarino, naj to nemudoma stori bodisi pri domačem poverjeniku Kmetijske matice, če pa tega ni, neposredno pri upravi Kmetijske matice v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. — Tu naj se priglasi tudi oni, ki bi prevzeli poverništvo Kmetijske matice za svoj okraj. Vsak učitelj-zadrukar bo segel po teh knjigah in vsak član kluba prijateljev vaše kulture jih ne bo le naročil, temveč tudi širil med narod. —

—v Literatura, potrebna prijateljem vaše kulture. Strokovne knjige, ki so še na razpolago v »Kmetijski matici«, so sledeče:

Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah. Spisal: Dr. Spiller-Muys, Jos. Sustić, inž. Presel, Jos. Pevec. Knjiga, ki ima nad 200 slik in načrtov, stane 80 Din.

Sadjarstvo. Kratke pouk za mladino in praktične sadjarje. Z 18 slikami in s preglednico najvažnejših sadnih sort. Spisal Fr. Kafol. II. izdaja. Cena 10 Din.

Umno kletarstvo. Spisal Franc Gombač, vinarski nadzornik v poklju. II. izdaja. Cena 16 Din.

Naša prašičja reja. Spisal Anton Oblak, župnik. Cena 20 Din.

A. Skulj: Naša zelenjad. Cena 20 Din. Inž. Josip Teržan: Kmetovalčev svetovalec. Cena 20 Din.

Inž. Josip Teržan: Več dobre krme. Cena 20 Din.

—v Literatura nacionalno-gospodarskih problemov in pokretov, ki jo mora poznati vsak prijatelj vaše kulture.

Idejni temelji slovanskega agrarizma. — Spisal univ. prof. dr. France Veber. Cena broš. izvodu 30 Din, v platno vezanemu 45 Din.

V boju za zemljo in državo. Spisal Albin Prepeluh. Cena 10 Din.

Agrarizem in Slovanstvo. Programatičen govor čl. ministra dr. Milana Hodže. Cena 2 Din.

A. Sovrè: Gospodarstvo pri starih narodih. Cena 20 Din.

A. Prepeluh: Kmetijski pokret med Slovenci. Cena 10 Din.

Kmetijski koledar, v žepni obliki, izide vsako leto in stane trdo v platno vezan 10 Din.

—v Šolstvo in povzdiga vaše kulture. Tudi tozadevno imamo že literaturo, ki jo bomo navajali in priporočali. Za danes omenjamo izdanje Kmetijske Matice: Poljska privreda u seoskim osnovnim školama. Iz francosčine prevedel in priredil univ. prof. Ivan Ritig (v srbohrvaščini). Cena 30 Din.

—v Strokovne knjige, ki bodo služile kulturnemu delavcu na podeželju.

Josip Mozetič: Neposredni davki. Cena 30 Din.

Maeterlinck-Wester: Življenje čebel. Cena 20 Din.

Dr. Lavo Čermelj: Ljudska astronomija. Cena 48 Din.

Zalaznik: Dvig uboge gmajne. Cena 20 Din.

Miloš Stibler: Zadrugištvo. I. in II. del.

—v Za življenje v kmetijski milje, v našo vas in v našega kmetijskega človeka so vsaki knjižnici in vsakemu učitelju potrebne tudi leposlovne knjige, ki so vzete iz življenja kmetijskega človeka. Kmetijska matica ima v tem pogledu sledečo lepo izbiro:

Ciril Jeglič: Obrazi. Broš. 10 Din, v polplatno vez. 15 Din, v platno vezana 20 Din. Cvetko Golar: Vdova Rošinka. Broš. 10 Din.

Dr. Metod Dolenc: Zdražbarji. 5 Din. Fran Tovornik: Stara pravda nekdanj. — 5 Din.

Hemon-Debeljak: Marija Kožuhova. Povest 20 Din.

KNJIGARNA

UČITELJSKE TISKARNE

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

Jože Jeram: Zastava v vetru. 20 Din. Bunin-Preobraženski: Ponočni pomenek. Povesti. Cena 20 Din.

J. Lovrenčič: Pereči ogenj. Povest. — 20 Din.

Tone Gaspari: Cesta. Povest. Cena 20 Din.

André Theuriot: Kri Finoelov. Cena 20 Din.

Ivan Albrecht: Dom na Slemenu. Cena 20 Din.

Vso literaturo, ki je navedena zgoraj, dobite v Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7.

Naša gospodarska organizacija

VABILO

na I. redni občni zbor Učiteljskega doma v Mariboru r. z. z o. z., ki se bo vršil v četrtek dne 28. decembra 1933. ob 10. uri v Učiteljskem domu v Mariboru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o poslovanju za druge.
2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za upravno leto 1932/33.
3. Poročilo nadzorstva o računskem zaključku in o poslovanju načelstva.
4. Izprememba pravil.
5. Slučajnosti in predlogi

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določeni uri, je četrte ure pozneje na istem prostoru in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa neglede na število zastopanih članov (§ 33.).

V smislu § 16. pravil je računski zaključek članom na upogled pri upravniku doma od 14. decembra do obč. zbora.

V Mariboru, dne 5. decembra 1933.

Za načelstvo:

Anton Hren, s. r.

Štefan Blažič, s. r.

PODPORNI SKLAD UČIT. SAMOPOMOČI

Člani US so na zadnjem občnem zboru v Ljubljani, dne 14. maja 1933. ustanovili **podporni sklad**. To spremembo je okrogno kot trgovsko sodišče v Ljubljani, odd. II., dne 16. 6. 1933, pod Firm. 254/33, Zadr. X. 161/4 vpisalo v zadrugi register in vstavilo v naša pravila pod § 39. Zadruga uprava je razposlala v zadnjih dneh junija 1933. tiskane spremembe (ponatis na listku) vsem članom US, da so jih nalepili v svoje zadrugne knjižice.

Zadnji odstavek § 39. zadr. pravil se glasi: »Za podeljevanje podpor sestavi načelstvo zadrugne pravilnik, katerega potrdi občni zbor v letu 1934. Iz podpornega sklada se prično podeljevati podpore po odobrenem pravilniku po preteku dvanajst mesecev od dne, ko je bila ta sprememba pravil ob oblastva potrjena.

V I. 1932 in v prvih mesecih I. 1933. smo pretresali zadrugna pravila na posebnih članskih sestankih (od 10 do 20 članov US). Pri tem so nam izborni služili mnogi pisani predlogi, katere so nam poslali naši marljivi zaupniki in odlični člani iz raznih srezov. — Predlagane in tudi sprejete spremembe na zadnjem občnem zboru so potrdile resnico, da je temeljito in večini res koristno le ono delo, ki ga vrši in dokonča širši krog zainteresov. Načelstvo US sestoji iz 5 članov. — Umevno je, da potrebuje nasvetov in zaslombe od večjega kroga zadrugičnikov in to zlasti ob tako važni priliki, ko sestavlja pravilnik za podeljevanje podpor iz podpornega sklada. —

Uprava US se danes znova obrača na Vas, cenjene člane, da ji pošljete novega gradiva in predlogov, ki bi se nanašali na ta pravilnik. Vsako najznejše domisljico, osnutek, načrt itd. zapišite na papir in nam pošljite v Ljubljano. V mnogih primerih so prav take bežne misli dobra in zanesljiva podlaga za uspešen izdelek.

Razmišljati bi bilo o sledečem: 1. Vzrok za podelitev podpore — dokaz o boleznih ali denarni potrebi. (N. pr. Bolezen članova, v njegovi družini, smrt; druge nesreče, potrebe (kakšne?) itd.). 2. Kdaj more član US dobiti

podpore? (Po kolikih letih članstva v US, ali večkrat in v kakšnih presledkih, itd.) 3. Kolika naj bo najnižja in kolika najvišja podpora? 4. Prošnja za podpore naj vsebuje (kaj?), imej priloge (katere?), resničnost podatkov naj potrdi (kdo?). 5. Zlorabe, ki bi lahko nastale in kako jih preprečiti? 6. Obveza prosilčeva za popolno vračilo podeljene mu podpore, seveda v mesečnih obrokih (v koliko mesečnih obrokih največ?). 7. Kakšne izjave in listine k 6.)? 8. Nasveti, ki bi z odgovori na prejšnja vprašanja še ne bili izčrpano podani in obravnavani.

Za ta razmišljanja in nasvete uprava US ne stavi cenjenim članom — sotrudnikom prav nikakih mej Vsakdo naj zapiše vse, kar se mu po njegovi razsodnosti zdi za ta slučaj primerno in potrebno. V splošnem vpoštevajte še sledeče: Težki čas svetovne krize, pomanjkanje denarja v denarnih zavodih, zadruga US ima 2540 članov, ves podporni sklad bo znašal v letu 1934. okrog 150.000 Din, podpore naj prejmejo najpotrebnejši, podporni sklad naj koristi velikemu številu članov, zato se kroženje podpor ne sme raztegniti na predolgo vračevalno dobo, denarne podpore so zamišljene kot brezobrestna posojila.

Za vsak predlog ali nasvet Vam bomo hvaležni. Prosimo, da nam pošljete vse to gradivo najkasneje do konca januarja 1934. na naslov uprave Učit. Samopomoči v Ljubljani. Iv. Kocijančič.

Učiteljska knjigarna

podružnica

Maribor — Tyrševa ulica šte. 44

—g Vse šole imajo zimo, ker je letos tako naglo pritisnila. Ali pa ima že vaša šola M. Gasparijevo stensko šol. sliko: Zima, katera je izšla s krasnimi motivi v založbi Uč. doma v Mariboru? Naročite, da vam olajša pouk in boste imeli resnično veselje ž njo vi in vaši učenci.

—g Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval učit. zbor pri Sv. Križu nad Mariborom znesek 30 Din mesto cvetja na grob tako naglo preminulemu tovarišu Berčetu. V isti namen je darovalo učiteljstvo šole Sv. Jurij ob Pesnici 75 Din. Pač primerna počastitev vrliga pokojnika!

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za oktober in november. Darila: Učiteljsko društvo za srez Maribor desni breg namesto brzojavke tov. Engelbertu Ganglu za 60 letnico 300 Din; Hren Anton, šol. upr. v Studencih, spominu 60 letnice tovariša in brata Engelberta Gangla 100 Din; Engelbert Gangl ob svoji 60 letnici 250 Din. Iskrena zahvala vsem darovalcem! Ko bi našli le več posnemovalcev! — Deležev je bilo v tem poslovnem letu vplačanih 21. — Gospodarska podjetja: zemljevidi 13.557 Din, slike 4.333 Din.

Ekskurzijski odsek

—eo Smučarski tečaj. Priprave za smučarski tečaj so v polnem teku. Rok za priglasitev poteče s 7. decembrom. Zato hitite. Prilika za tak tečaj se vam ne bo nudila zlepa. Kraji in tereni so idealni. Oddaljenost od centrov našega bodočega smučanja smo objavili že v zadnji številki. Cene so minimalne. Po najnovejših poročilih je zapadlo snega do enega metra. Na tečaju bodo poleg vsakodnevne smučanja in izletov tudi večerna predavanja o naših najaktualnejših vprašanjih, ki so s smučanjem v nujni povezanosti. Čuli boste o zgodovini našega smučanja, kakor tudi o zgodovini smučanja sploh. O najmodernejšem smučanju, nadalje o mažah, opremi in sploh vsem, kar nujno potrebuje vsak dober smučar. Poleg tega bo tudi vodstvo poskrbelo za pravo zimsko smučarsko zabavo tako, da ne bo noben udeleženec prikrašan na tovrstnih zimsko-sportnih užitkih. Ker je važno za vsakega mladega učitelja, kakor tudi učiteljico, da obvlada smučanje s praktične in tehnične plati, zato jim poset tečaja toplo priporočamo. Prijavnina za tečaj je 30 dinarjev, hrana in stanovanje (dnevni pension) od 25 Din dalje. Sobe kurjene, hrana po možnosti petkrat na dan. Pošljite takoj prijave in predloge. Prijave pošljite na naslov: Ekskurzijski odsek pri sekciji JUJ Ljubljana, Frančiškanska ulica.

Smuk.

Šolski radio

—r XI. teden. V torek dne 12. decembra bo predaval g. dr. Rudolf Kolarič o Cankarju. Spored. 1. Kratek življenjepis. 2. Cankarjev umetniški razvoj. 3. Cankarjeva dela snovno. 4. Cankarjeva dela oblikovno. 5. Zasluge. V petek dne 15. decembra bo predaval g. Josip Lapajne »O Posavju«. Pripravite zemljevid Jugoslavije! Na tabli naj se sproti razvija potek s pritoki. V soboto dne 16. decembra bo ob 9. uri slavnostna oddaja za rojstni dan Nj. Vel. našega kralja. Izvršili bodo oddajo učiteljski abiturienti.

Program oddaje bo v prihodnji številki. Kmetijska radio predavanja: V petek 8. decembra ob 7. uri 45 min. Zadruga nabava in vnovčevanje kmetijskih pridelkov; ing. Ferline Bogdan. Ob 16. uri: Mlekarnstvo za gospodinj; Pavlica Franjo. V nedeljo 10. decembra ob 7. uri 45 min. Boj za gozd in pašo; ing. Pirc Alfonz. Ob 16. uri: Selekcija govedi v dravski banovini; ing. Wenko Beno.

Stanovska organizacija JUJ

Iz sekcije

—s Na nepravilen naslov. Učiteljica s štirimi službenimi leti je bila z neke petrazredne šole s sedmimi učitelji po službeni potrebi dodeljena na dvorazrednico, kjer je manjkala ena učna moč. Zaradi te dodelitve, ki je bila izvršena iz resnične potrebe službe, se je obrnila učiteljica na sekcijo s prošnjo za zaščito. Z ozirom na to, da je morala prosvetna oblast v interesu šole nadomestiti na dvorazrednici manjkajočo učiteljsko osebo in je dodelila z večrazrednice tja najmlajšo učiteljico, ki prihaja za dodelitev v pošto, sekcija prošnji za zaščito ni mogla ugoditi, kar je prizadeti učiteljici tudi pisмено javila potom sreskega društva. Par dni nato je prejel predsednik sreskega društva pismo sledeče vsebine:

»Dne 27. 11. 1933 sem prejela Vaše dopise. Nihče ni trdil, da oblast ne dela pravilno. Ker je moj položaj silno mučen, sem se obrnila na društvo in sekcijo, ne zato, da bi oblasti dokazala nepravilnost, pač pa zato, da mi pomaga, da zastavi tu in tam dobro besedo zame.

Za vse to, kar ste storili zame, se Vam najlepše zahvaljujem!

S tem Vam tudi naznanjam, da izstopam iz društva JUJ«.

Iskreno obžalujemo ta primer, ki jasno kaže veliko nerazumevanje in nepoznanje smisla stanovske organizacije, ki ne more delati izjem pri načelnih vprašanjih.

—s Okrožnica 1091/33—34. Na tozadevno okrožnico se je odzvalo lepo število gospodinjstvo in kmetijsko nadaljevalnih šol. Odo-

Oddenek za učila

Ljubljana
Maribor

bravamo energično odklanjanje krivičnih obtožb in neupoštevanje našega delovanja. — Sekcija bo v tem oziru storila potrebne korake.

—s Povečanje kreditov bednostnega fonda za namestitve učiteljskih abiturientov.

Kakor znano, je bilo v zadnjem času nameščenih več brezposelnih učiteljskih abiturientov iz kreditov bednostnega fonda. Ti krediti so bili po prizadevanju merodajnih činiteljev povečani in je na ta način bilo olajšano materialno stanje vsaj nekaterim najpotrebnejšim. Sekcija je poslala zahvalo gospodu banu za veliko razumevanje nevzdržnega položaja brezposelnih učiteljskih abiturientov. —

—s Klub prijateljev vaše kulture. Radi točne evidence in smotrenega delovanja prosimo, da pohitijo s prijavi vsi tovariši in tovarišice, ki delujejo na tem polju. Opozorjamo tudi na stalno rubriko v našem stanovskem listu.

—s Javno udejstvovanje učiteljstva. Od 13 sreskih učiteljskih društev je sekcija prejela poročila. Kje so ostala? Nujno potrebujemo seznam učiteljev, ki so bili izvoljeni v občinske odbore.

—s Podpore za tečaj brezposelnih učiteljskih abiturientov. Prosimo vsa učiteljska društva, da takoj nakažejo zneske, ki so jih določila v podporo za tečaj brezposelnim učit. abiturientom.

—s Poslovnik za stanovsko razsodišče. Odgovor na okrožnico šte. 629/33—34 so poslala le štiri društva. Radi važnosti zadeve upravičeno pričakujemo v najkrajšem času še odgovore ostalih sreskih učit. društev.

—s Obrambni sklad in pravni konzulent. 7 učiteljskih društev še ni poslalo odgovora na okrožnico 552/33—34.

—s Neorganizirano učiteljstvo. 21 društev še ni poslalo naprosenega seznama.

—s Mesečni izkaz članstva. Pogrešamo seznama še od dveh učiteljskih društev.

—s Novo sresko učiteljsko društvo. V Škofji Loki se je vršil 2. XII. 1933. ustanovni občni zbor učiteljskega društva za škofjeloški šolski srez, ki se je sporazumno s kranjskim učit. društvom oddvojilo. S tem šteje sekcija 34 sreskih društev.

—s Socialna statistika brezposelnih učit. abiturientov. Sekcija je naprosila učiteljska društva za točne osebnostne in socialne podatke o brezposelnih učit. abiturientih. Zlasti socialni podatki naj bodo izčrpni in točni. Iz njih mora biti jasno razvidno, v kakšnih razmerah živi abiturient (-ka). Vsa poročila morajo biti stvarna in odgovarjati resničnim razmeram. Le tako bo služila statistika svojemu namenu, v nasprotnem primeru pa bo le zbirka podatkov brez stvarne vrednosti. Sreska društva zato prosimo, da se točno uverijo, ako so navedbe, ki jih je podal abiturient, verodostojne. Primorani smo naprositi za previdnost, ker smo bili že grdo prevarjeni. Navajamo sledeč primer, ki ga najostreje obsojamo:

Neki abiturient je navedel na statističnem obrazcu, da živi v skrajno težkih razmerah. Njegov oče, delavec ima poleg njega brezposelnega abiturienta še tri otroke, od katerih je prvi sin delavec, drugi krog. vajenec in sestra trg. vajenka. Te podatke smo predložili banki upravi in abiturient je bil nameščen iz bednostnega fonda. Uradne poizvedbe pa so pokazale, da ima abiturientov oče kot strokovni delavec okrog 3000 dinarjev mesečne plače, posebno nagrado kot predsednik neke gospodarske ustanove in je po-

Spominjajte se učiteljskih domov v Ljubljani in Mariboru

leg tega lastnik enonadstropne hiše. Brat delavec zasluži mesečno okrog 1500 Din, drugi brat ni kroj. vajenec, marveč dobro vpeljan krojaški mojster, zaslužen pa ima tudi sestra. Družinica je naravnost sijajno situirana in vendar je bil izkazan abiturient v naši statistiki kot največji revež.

Vsak podoben primer moramo v interesu ostalih abiturientov, ki se resnično bore z največjo stisko in bedo, izključiti. Stremeti moramo za tem, da bo naša statistika točna in verodostojna, ker bo le taka uspešno služila svojemu namenu.

iz društev

= JUU SRESKI DRUŠTVI LITJA IN KAMNIK bosta zborovali v soboto 9. t. m. ob 9. uri skupno v telovadnici šentjakobske dekliške šole v Ljubljani. Poleg drugih zadev bo na dnevnem redu tudi predavanje ge. Pirkmajerjeve. **ODBOR.**

= JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. bo zborovalo v sredo dne 13. decembra t. l. pri Sv. Lenartu z začetkom ob 9. uri. Razen običajnih točk je na dnevnem redu tudi predavanje g. sreskega kmet. referenta Kureta. — Pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

Jakob Štuhec, s. r., Josip Golob, s. r.,
predsednik. tajnik.

= JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA - OKOLICA — VZHODNI DEL bo zborovalo dne 18. decembra 1933. ob 9. uri v osn. šoli v Mostah. Dnevni red: 1. Otvoritev po predsedniku. 2. Poročila društvenih funkcionarjev. 3. Gospodarsko predavanje. 4. Slučajnosti. — **Odbor.**

= JUU — SRESKO DRUŠTVO ŽUZEMBERK bo zborovalo v sredo dne 13. decembra 1933 v Žuzemberku.

Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dopisi. 3. Predavanje: Preusmeritev izvenšol. dela, tov. Žumer. 4. Slučajnosti. Prosimo čim številnejše udeležbe. **ODBOR.**

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V SLOVENJGRADCU bo zborovalo v soboto, dne 16. decembra 1933 ob 9. uri v narodni šoli v Slovenjgradcu. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu referat tovariša Hernausa »O pravilnem ravnanju s poimenovanimi števili v računstvu«. **ODBOR.**

= JUU — SRESKO DRUŠTVO V ORMOŽU bo zborovalo v soboto 9. decembra 1933 ob 9. uri v Ormožu. **ODBOR.**

NA DELO ZA NAŠE DOMOVE!
VSA NAROČILA POTOM UGP.

Poročila:

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V BREŽICAH je zborovalo (občni zbor) 7. X. 1933 v Brežicah. Navzočih 53%.

1. Poročila društvenih funkcionarjev soglasno sprejeta.

2. Poročilo o banov. skupščini je podal tov. Trotošek, o državni in preds. zboru v Celju tov. predsednik.

3. Sklepi:

a) Za obrambni sklad prispeva vsak član letno Din 5.—

b) V svrhu sanacij razmer v JUU naj se skliče izredna drž. skupščina, ki naj sprejme nova pravila, po katerih bo prihodnja redna državna skupščina izvolila novo upravo.

c) Poslovnik častnega razsodišča se sprejme brez izprememb.

č) Učitelji-vrtnarji si osnujejo svoj šolsko-vrtnarski krožek.

d) Udeležencem tečaja brezposelnih učiteljskih abiturientov se nakaže iz društvene blagajne denarna podpora.

Predsednik:

I. Knapič.

Tajnica:

Svetinova.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITJI je zborovalo v soboto 11. novembra v osnovni šoli v Zgornji Šiški pri Ljubljani. Tov. predsednik Jože Župančič je otvoril zborovanje in pozdravil navzoče, imenoma pa tov. Bezeljaka, sreskega šol. nadzornika, tov. Pleničarja kot gospodarja šole in tov. Koha kot zastopnika šišenske občine in domačega Sokola.

Tov. Samec, šol. uprav. na Muljavi, je referiral o računstvu. Njegovo učilo: prsti in denar. Vzburil je živahno debato.

Situacijsko poročilo je podal tov. Žurančič. Poročal je o poteku obeh skupščin, banovinske in državne. Očrtal je sedanjo situacijo v našem JUU. Zatem pa se je dotaknil tužnih dnevo: Rapalla in obletnice Koroškega plebiscita. Omenjal je važnost pedološkega kongresa v Brnu v CSR ob 15. letnici republike. Prikazal je velike življenjske uspehe tov. E. Gangla, ki je praznoval isti dan 60-letnico svojega dela v korist našega stanu, sokolstva, naroda in države. Bil je soglasno sprejet predlog tov. Stegovca, da ga naše društvo imenuje za častnega člana.

Tov. podpredsednik Veber Lojze je poročal o častnem razsodišču in o tozadevnem pravilniku, ki je bil soglasno sprejet. Zatem je poročal še tov. Veber o skrbi naše organizacije za brezposelne učiteljske abituriente. Odslej bo on zbiral vse podatke o tem referatu.

Zborovanje je bilo obenem občni zbor Tov. predsednik je podal pregled odborovega dela v teku zadnjega leta. Blagajnik tov. Kopriva je prikazal blagajniško stanje. Prikazal je ovire, ki mu jih povzročajo neredni plačniki. Z ozirom na triletno odborovo funkcijo dobo se volitve niso vršile.

Predsednik nadzornega odbora tovariš Okorn Vinko je poročal o pregledu blagajniških knjig in o delu odbora in je ugotovil vsestransko delavnost. Predlagal je zato odboru razrešnico s pohvalo, ki je bila sprejeta soglasno.

Pri slučajnostih je bilo sprejetih več predlogov: Tov. Župančiča: da se čim prej prične z delom za sestavo »Domoznanstva« našega sresa. Odbor je pooblaščen za organizacijo dela in ostalega.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

KONGRES BOLGARSKEGA UČITELJSTVA.

Bolgarsko učiteljsko združenje v Bolgarskem učiteljskem savezu (BUS). Letos se je vršil v Sofiji v dneh od 16. do 19. julija 35. redni kongres BUS. Ta kongres je bil za bolgarsko učiteljstvo zelo važen in se je to zanj tudi zelo zanimalo. Letos je bil izvoljen nov odbor saveza in se je na kongresu tudi manifestiralo za čim večjo utrditev stanovskega edinstva med bolgarskim učiteljstvom. — Kongresu je prisostvoval tudi prosvetni minister, ki je tudi govoril. Učiteljstvo je z odobravanjem sprejelo ministrov govor, kajti dobilo je utis, da se ministristvo ne brani sodelovanja z BUS, kar bo le v korist narodni prosveti v Bolgariji.

KAKO NASTAJA ENOTNA FRONTA NEMŠKEGA UČITELJSTVA.

V Magdeburgu je bil letošnji kongres nemške učiteljske zveze. Na tem kongresu

Za spomenik Veljku Čubriloviču, učitelju — heroju, ki je padel kot žrtev sarajevskega atentata, se določi 100 Din za spomenik, ki mu ga postavlja domače učiteljsko društvo.

Poglobi se sodelovanje z ZKD, priporoča se pristop k Obmorskemu učiteljskemu domu v Omišlju. Tov. Menašević iz St. Lamberta smo čestitali k premestitvi. Tov. Samsova bo stavila odboru pismen predlog glede enotnega draginjskega razreda.

Zatem sta poročala tov. Bezeljak in tov. Kolenc o banovinski razstavi šol. vrtov in je bil izvoljen poseben razstaveni in vrtnarski odbor.

Pod vodstvom tov. Pleničarja in tov. Koha smo si ogledali moderno šolsko poslopje.

Jože Župančič,

predsednik.

Kopriva Ivan,

zapisnikar.

je bilo sklenjeno: 1. Nemška učiteljska zveza se v celoti pridruži nemški nacionalno socialistični učiteljski organizaciji. 2. V nova pravila je vnešena posebna klavzula, ki glasi: V nemški učiteljski zvezi ne morejo biti člani učitelji (ice), ki niso arijskega pokolenja, nadalje ne smejo biti člani učitelji framacioni in oni, ki spadajo pod zakon o državnih zaščiti. 3. Za predsednika zveze je bil soglasno izvoljen minister Schemm, predsednik nacionalno socialistične učiteljske organizacije.

Približno iste sklepe je sprejela bavarska učiteljska zveza. Od 1. novembra t. l. ne sprejemata niti nemška niti bavarska učiteljska zveza od svojega članstva nikakih članskih prispevkov več, ker se obe smatrata kot sestavna dela nemške nacionalno socialistične učiteljske zveze.

Tudi katoliška učiteljska zveza Bavarske se je razšla in se priključila enotni učiteljski nacionalno socialistični organizaciji.

Da se vse te združitve vršijo »prostovoljno«, je samo po sebi umevno.

ske knjižnice. Cena 274 strani obsežni vezani knjigi je 50, broširani pa 40 Din.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplojere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Pelikan

TUŠI ZA IZVLEČENJE

izdelujejo se skozi desetletja po lastnem postopku ter so si vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svoje trajne kvalitete pridobili ves svet. Pelikan tuši so lahko tekoči, odporni proti vodi in radiranju, mogoče jih je razredčiti in mešati med seboj. — Izdelujejo se v črni barvi in še v 39 raznih nijansah.

GÜNTHER WAGNER — ZAGREB

KDOR OGLAŠUJE TA NAPREDUJE!

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“

registrovana pomožna blagajna
— Maribor, Grajski trg 7 —
je razposlala te dni vsem svojim članom nova pravila, s katerimi je zavod postavljen na popolnoma novo, zdravo podlago. Nova pravila so sestavili sporazumno z ministrstvom in bansko upravo strokovnjaki. Nadzorstvo nad blagajno vrši kraljeva banska uprava. Ljudska samopomoč je izplačala tekom svojega šestletnega obstoja nad 11 milijonov dinarjev na podporah, kateri denar je ostal ves v domovini, je torej pravi domači zavod. Ako še niste član „Ljudske samopomoči“, zahtevajte brezplačno in brezobvezno pristopno izjavo.

VELETRGOVINA

F. König

Velika izbira igrač, galanterijskega blaga in gramofonov, kakor tudi žepnih predmetov in raznih kovčegov.

Avgust Agnola

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 10.
Telefon 2478.

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal in šip. Kompletna oprema za restavracije, hotele, gostilne, kavarne in bare ter za splošno gospodinjstvo. **Luksuzni predmeti.**

Za dame

elegantne damske plašče in kostume, od cenejšega do finega, izgotavljamo po meri

Za gospode

vsakovrstne obleke in površne suknje po meri, že od nizkih cen navzgor

Za dame in gospode

vsa sportna oblačila kakor: trenčkoti, dežni plašči, pumparice, vsakovrstne specialne jopiče za sport, ter vsa smučarska oblačila

Za deco

plaščki

K. PUČNIK

Šelenburgova ulica štev. 1 nasproti kavarni „Zvezda“

Za cenjeno učiteljstvo znatno nižje cene in ugodnosti odplačevanja!

Naročajte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem glasilu!

IGN. ŽARGI

Telefon
št. 2069

LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA 11

ZA DAME!

Obleke, plašče, bluze, perilo.

ZA GOSPODE!

Krasne srajce, velika izbira kravat.

ZA OTROKE!

Oblekce, plaščke, predpasnike, perilo, čepice.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH!

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

Šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

Šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44